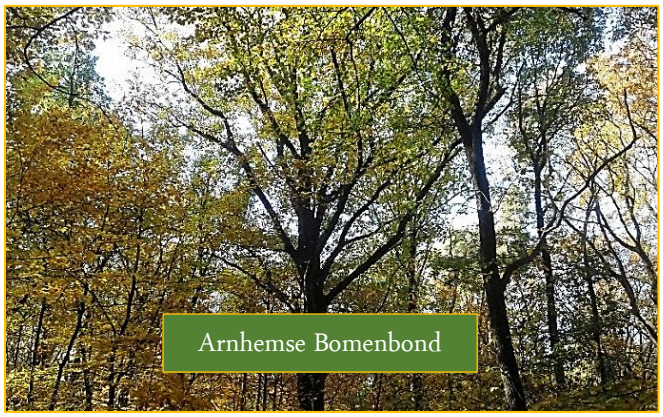

4 december 2024, Arnhem

Betreft: bescherming van de Arnhemse Bossen

Aan de Gemeenteraad van Arnhem

Beste Raadsleden,

De gemeente Arnhem heeft de wettelijke taak om de bossen rondom Arnhem goed te beschermen en de natuurontwikkeling te bevorderen. Begin 2020 is zijn er meerdere grote trajecten van mountainbike routes (Arnhem en Schaarsbergen) aangelegd in de Natura 2000 -gebieden, die verstorend werken op de zeer nauwe doorgangen voor het wild in dit deel van de Veluwe. De hekken rondom het Park de Hoge Veluwe, de A12 en de Defensieterreinen vernauwen immers enorm de trekroutes van het wild. Zie ook de ecologische rapportage van de gemeente Arnhem in de bijlage.

Begin dit jaar heeft de gemeente **na intensief overleg** met alle betrokken natuurorganisaties en MTB groepen besloten twee kleine lussen in het 25 km lange mountainbike traject op te heffen, omdat **deze teveel de rustplekken en de trekroutes voor het klein wild verstoren**.

Sindsdien blijft de Arnhemse VVD maar ageren tegen deze noodzakelijke bescherming van de natuur in Arnhemse bossen.

Het is kenmerkend voor deze partij om beschermende maartregelen af te wijzen. In de meeste sectoren van de maatschappij - zoals de sociale woningbouw, de zorg, de bescherming van arbeidsomstandigheden, de bescherming van mensen die toelagen krijgen, de rechtsbescherming - laat de VVD voortdurend deze de vernieling indraaien. De komst van de biomassacentrale Veolia op het IPKW terrein in de bestuursperiode 2014-2018 hebben we tevens aan de lobby groepen van de VVD te danken.

Het is noodzakelijk om de bescherming van de Arnhemse bossen met haar inwoners (de kleine dieren, de vogels, insecten en organismen) door te zetten.

Wij rekenen op de steun van de gemeenteraad voor de bescherming van de Arnhemse bossen.

Met vriendelijke groet

Namens het bestuur van de **Arnhemse Bomenbond**

Joost Blasweiler (voorzitter) Anne Ferwerda (secretaris)

Secretariaat adres: Jan Vethstraat 9, 6813 HJ Arnhem.

DORRESTIJN VAN NOORDHOUT

Motivatie afsluiting gedeelte mountainbike routes gemeente Arnhem.

Op natuurgebieden het Rijk der Heide en Koningsheide van de gemeente Arnhem bevindt zich een voor het publiek opengesteld netwerk aan wegen, bestemd voor diverse recreatievormen, fietsen wandelen en paardrijden. Inmiddels zijn daar de afgelopen jaren ook mountainbikeroutes aan toegevoegd.

De gebieden herbergen een grote diversiteit aan flora en fauna, van minder kwetsbare soorten tot kwetsbaardere soorten die gevoelig zijn voor menselijk handelen. Om vast te stellen wat de diverse recreatievormen voor een impact hebben op de natuur heb ik afgelopen jaar in opdracht van de bosbeheerders van de gemeente Arnhem onderzocht wat de invloed is van recreatie op de natuur in de gebieden waar sprake is van een aanzienlijke padendichtheid. Dit zijn gebieden waar veel routes zijn aangelegd voor fietsers, wandelaars, trimmers, ruiters en mountainbikers. (later MTB genoemd)

Voor de beheerders van het gebied is het een streven geworden om een juiste balans te vinden om natuur met recreatie te verbinden. Echter is er de afgelopen jaren een ecologisch vraagstuk ontstaan. Namelijk; de grote hoefdieren hert, damhert ree en zwijnen waren minder zichtbaar. Zodoende heb ik onderzocht wat het verband is tussen de afgenomen zichtbaarheid van fauna in relatie tot de padendichtheid/benuttingsgraad van recreatie in het Rijk der Heide en de Koningsheide.

De aanwezige diverse open- en dichte bosstructuren op natuurgebieden het Rijk der Heide en Koningsheide beschikken over diverse functies voor de aanwezige fauna, namelijk het voorzien van rust, voedsel en voortplantingsmogelijkheden, echter vervalt deze functionaliteit door de verstorende effecten die recreanten veroorzaken. Met name na de corona periode is de benutting van de natuurgebieden door recreanten toegenomen. Als gevolg daarvan is de benutting van deze gebieden door fauna beperkter geworden. De gebieden met de hoogste padendichtheid hebben dan ook voor de meeste verstoring van natuur gezorgd. Door de komst van de mountainbikeroutes is het verstorend effect op de natuur te intens geworden.

Voor mountainbikers is het een sport om in hoog tempo te fietsen over smalle paadjes, het liefst met zoveel mogelijk hoogteverschillen en scherpe bochtjes. Deze snelheid en onvoorspelbaarheid, juist op doorgaans minder druk bezochte plekken, betekent dus dat mountainbikers relatief meer verstorend zijn dan andere vormen van recreatie. Helaas is ook vastgesteld dat niet alleen de speciaal aangelegde padenstelsels door de mountainbikers worden gebruikt. Namelijk mountainbikers evenals overige recreanten doorkruisen ook de overige voor publiek gesloten natuurgebieden. Ook na het verrichten van literatuuronderzoek is vastgesteld dat een hoge intensiteit van kleine verstoringen een groter schadelijk effect heeft op de natuur (bewegingen van mountainbikers in deze).

Er is voor het sluiten van de MTB routes afgelopen jaar onderzocht waar de knelpunten zaten in de opengestelde routes als het gaat om verstorend effect op de natuur. Door regelmatig de in gebruik zijnde routes in de vroege ochtend na te lopen en te inventariseren op sporen en overige aanwijzingen die duiden op aanwezigheid van zowel zoogdieren als vogels.

Dorrestijn van Noordhout

Er zijn uiteindelijk een aantal feiten geconstateerd. Te weten, dat ter plaatse van de MBT routes, de wildwissels, de vaste routes van grote hoefdieren die decennia lang bekend waren, nauwelijks werden benut. Oude beuken bijvoorbeeld waar boommarters jaarlijks de jongen groot brachten in holtes werden niet meer voor voortplantingsdoeleinden gebruikt (ref. gesprekken met faunabeheerders en bosbeheerders). De diverse territoria van fauna verplaatste zich naar de overige aangrenzende terreinen. Terreinen die grensden aan openbare autowegen, daarmee werd het risico op aanrijdingen vergroot.

Uiteraard zijn aangrenzende voor het publiek opengestelde gebieden met dezelfde habitat op dezelfde wijze onderzocht. In deze gebieden is tijdens de onderzoeken meer diversiteit aan soorten waargenomen.

Concluderend; Na het afsluiten van de MTB routes is vastgesteld dat oude wildwissels weer benut worden. De aanwezigheid van grote hoefdieren en overige zoogdieren trekt vogels aan. Vogels zorgen weer voor aantrekking van overige dieren en insecten, verspreiding van zaden en een stukje natuurbeleving van de recreant.

De Omgevingswet (ingang 2024 vereenvoudiging van het oude wettenstelsel) is de nieuwe wet waarin regels zijn opgesteld betreffende de ontwikkeling en het beheer van onze leefomgeving. Het Besluit activiteiten en leefomgeving (Bal) is een onderdeel van de huidig geldende Omgevingswet. Deze gaat over activiteiten die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben. Kort samengevat is er sprake van een wettelijke verplichting om de gunstige instandhouding van de aanwezige soorten flora en fauna te borgen. Dit is voor de gemeente Arnhem een motivatie geweest om een gedeelte van de routes te sluiten.

Gemeente Arnhem doet er alles aan om de substantiële elementen voor de dieren en planten te behouden en zal weloverwogen besluiten nemen bij het uitzoeken van nieuwe voorzieningen voor alle bezoekers van de natuurgebieden.

Jean Dorrestijn,

Adviseur ecologie, Dorrestijn van Noordhout, groen omgevingsmanagement.

Opgesteld augustus 2024.